

Yılın şiiri: Silivri

Yılın bitiminde dergilerden sormaca gelir: Beğendiğiniz şiir, öykü, roman hangileridir? Siz hiç hapiste yattınız mı diye sormayacağım, siz hiç hapiste yatan birini ziyaret ettiniz mi? 1976 yılında Can Yücel'i ziyaret ettim Adana Hapishanesi'nde. İlk ziyaretim müdürün odasında idi. Kucaklaştık, koklaştık. İkinci ziyaretim tel örgüler ardında oldu. Yazımı güzelleştirmek için tel örgüler dediğim sanılmasın. Can'ın tarafında tel örgü benim tarafımda tel örgü. Arada boşluk var. Karısı Güler'e iletmemi istediği son şiirini bağıra bağıra yazdırdı. İlk görüşmemizde götürdüğüm ayva bütün koğuşu kokutmuş. "Yemeğe kalksam cinayet çıkar" dedi. Kendilerini dışarıya, hayallerine bağlayan ayva kokusu, içerdekiler için meyveye dokunulmazlık kazandırmış.

Salt Silivri'de değil, hemen her kentte haksız yere hapiste yatanlar var. İktidara karşı demokratik bir hak olan eleştiri, sesini yükseltmek, içeri tıklıman için bir neden oluyor. Suçsuz olduğun kanıtlanana dek yat babam yat. Bir koğuştaki kaç kişi barınır? Tuvalet, su nasıl paylaşılır? Moral bozmamak için uzatmıyorum.

Silivri'de haksız yere yatanlar, hükümetin korktuğu, çekindiği bir kesim. Siyasi bir hedefi var bu tutuklamaların: "Cumhuriyeti yıkıp şeriatı getireceğiz! Önümüze çıkanların gözününün yaşına bakmayız..."

Niçin suçlandığını bilmeyen "çağının tanığı insanlar

çağının sanığı yapıldı." İşte bu arkadaşların insanlık defterine yazdığı şiir: Vatanın kurtulması için kanlarını su gibi döken atalarımıza Silivri'den selam! Bu şiiri okumak için VİCDAN gerekli. O da pazarda satılmıyor.

Silivri'nin ardından beğendiğim şiir: Taksim Gezi Direniş Eylemi

Bir yanağına tokat yediğinde öbür yanağını uzatan kesim, gözü açıla açıla seyretti olanları. Demek ki iktidara karşı özgürlük bayrağı açılıyormuş. Bu bayrağı açanlar canlarını ortaya koymuştur. Yazılan şiir kan dökme, acı çekme pahasına gerçekleşmiştir.

Günlerce süren direnişi hiçbir güç sindirememiştir. Orada tanışıp, sevdalanan, evliliğe varan ilişkiler gerçekleşmiştir. Asıl önemlisi bu eylem her an daha güçlü bir biçimde küremek için beklemeye geçmiştir. Birlik olunca, direnmenin şiiri yazılınca iktidarda şafak atmıştır. Artık pabuç pahalı bir duruma gelinmiştir.

"Altı bulut: Biri Abdullah Cömert
gökyüzünün mavisini aldı kefeni
Altı yağmur: Biri Mehmet Ayvalıtış
suyun berraklığında belirdi sureti
Altı rüzgar: Biri Ethem Sarıgül
fırtınaya rehberdi genç bedeni
Altı volkan: Biri Mustafa San
uçurumlarda aradı ecelini
Altı şimşek: Biri Medeni Yıldırım
samanyolunda hala duruyor izi
Altı yıldız: Biri Ali İsmail Korkmaz
gündüz güneşe, gece aya yoldaş idi
Failleri fırlar...
Her mezar toprağında karanfil kokusu
her mezar taşında anaların göz yaşı var
Adları yadigar..."
Refik Durbaş, "Adları Yadigar", Sözcükler 45

İlgimi çekenler

Şiir ve öyküleri bana gelen dergilerden seçtim elbet. Erişemediklerim de güzel yapıtlar olabilir. Bu ek-sik değerlendirme için beni hoş görün. Bundan sonra okuduklarımdan ardından hemen not alacağım. Yıl sonunda sağlıklı bir değerlendirme yapmak için çıkan kitapları sıkı izlemem gerek.

Serap Aras Araklı'nın Akatalpa'da çıkan "Siyah Al-yans" adlı şiiri içimde yürüyüp duruyor.

Öykülere gelince:
Çiyil Kurtuluş - "Gündüz İle Gece Arasında", Notos 35

Ayşen Işık - "Ari ile Gitmek", Notos 35
Hüseyin Peker - "Cabir", Notos 37
Başar Başarır - "Distolcüler", Kitaplık 166
Murat Yalçın'ın, "İçimde Orhan Gencebay ile Oğuz Atay İkişini Taşıyorum" adlı kitabını okurken

çok güldüm.

Sırf Türkiye'nin değil dünyanın sayılı şairlerinden biridir Özdemir İnce. Eğer iktidarı turp sıkılmamış aklı olsa, onun söylediklerini kendisine yol haritası yapar. Yazılarında attığı tokatların sesini Sydney'den duyuyorum. Öz'ü iyi tanırım. Her vicdanlı adam gibi haksızlığa dayanamaz.

Kidonya bir taşra dergisi. Belediye'nin katkısıyla Ayvalık'ta çıkıyor. Editörü Gültekin Emre. 16 sayfa olmasına karşın doyurucu bir dergi. Benim için taşra dergileri çok önemli. Yeter ki başında işini bilen birisi olsun.

Bejan Matur'un şiirlerini Adam Sanat'dan bildirim. Ankara'daki Kafka'da verdiği şiir dinletisini Facebook'ta dinledim. Şiirini daha bir tanıyarak sevdim. Kitaplarını getirip üstünde çalışmaya karar verdim. Seslendirdiği şiirlerde hikâye öyküsünün değil, şiir öyküsünün nasıl örüldüğüne tanık oldum. Sızısı, derdi olan şiirler. İçeriden dışarıya doğru kaynayan, anlamı ürperten, dil-le dövülerek terbiye edilmiş.

Güneşli Kitaplığı'nın her kitabı heyecanlandırdı beni. Çocuklarını Güneşli Kitaplığı'nın kitaplarıyla eğitenler, hiç merak etmesinler, bunun kazanımını yıllar içinde görecekler.

Türkan Yeşilyurt'un Yasakmeyve Yayınları'ndan çıkan "Dağlarca"sı çok önemli. 326 sayfalık bu çalışma Dağlarca üstüne eşî bulunmaz bir başvuru kitabı.

Bu yıl Janset Karavin adlı bir sanatçı tanıdım. Muhallif, anarşist, transseksüel bir yazar. Düşülke Yayınları'ndan çıkan kitapları okuyucuyu huzursuz edecek nitelikte. Çivisi çıkık bir yazar.

"Evet, ben bir transseksüelim!

Hemen söyleyeyim, eğer bir seks günlüğü okuyacağınızı umuyorsanız kitabı hemen bırakın elinizden.

Adım Janset Karavin. Adlara inanmıyorum, ne diye çağırırsanız çağırın umurumda değil... 'Gerçek' ismim Haydar filan değil, yani demem o ki, yüzünüzde aptalca bir sırıtış yaratacak hiçbir şeyim yok yazılacak. Kimilerinize göre oldukça sıra dışı bir yaşamım var, oldu ama gene de ne sizi salya sümük ağlatacak öyküler anlatabilirim ne de duygu sömürsü yapmaya kalkışacağım." "transdomim", Düşülke Yayınları 2013

Tuzak

Çoğu romancımız Avrupalı bir yazar gibi olmak için çaba sarfediyor. Çetrefilli metinler içeren yapıtlarını yabancı yayınevlerine pazarlamak için ajansları koşturup duruyor.

Bence küresel bir tuzak bu. Oryantalik cazibesini yitirmiş gibi. Anlam değil ilginçlik, bir şey demek için değil bir düşünceyi sıkıştır sıkıştır, taş gibi yap edebiyatı. Bu türü kabul ettirmeye çalışanlar, efsane yazarımız Yaşar Kemal'i modası geçti diye gözden düşürmeye çalışıyor. Yaşar Kemal artık klasikleşmiş bir yazardır. Ona kurşun işlemez.

Para makinesinde dolar sayarken Van'da soğuk can aldı

Van depreminden sonra konteynerde yaşayan kazazedeler kar bastırınca zor durumda kaldı. Üstelik bu püf desen yıkılacak barınakları dağıtan valilik geri istiyor kutuları. Çünkü Van halkı iktidarı tanımıyor. Orada soğuktan donarak ölen çocuk var.

Yazımın burasında, bakan çocuklarının da içinde bulunduğu yolsuzluk haberi geldi. Ayakkabı kutusundan dört buçuk milyon dolar çıkmış. Şimdilik on yedi milyon dolar ele geçirilmiş. Deşildiğince daha büyüyecek gibi bu rakam.

Ele geçirilen paranın bir gıdımıyla Van mağdurlarına kaloriferli villalar yapıldı. Daha önce söylediğim gibi bunun için vicdan gerekli. O da pazarda satılmıyor.

ÇadırVAN

çadırdan soğuksun muktedir
çadırdan daha çürüksün
yakıcısın yanmaz için
için demir
pürmüz tutulsa yanmazsın

çadırdan soba borusu çıkmış
çaputtan kapı, çaputta
mevsim öyle zehir zemheri
yer altına geçmiş kış
don var bulutta

bu çaput çocuğa evdir islakken
bu çadır yanarken çocuğa kefen

kar yağıyor çocukların tenine
şahım şiir değil söylediğim
bir çadır çatılmış gözlerle zehir
bir çadır içine kahr
kar diyorum hani kışın yağar
geceleri ayaz olan mevsimde
mevsim o mevsim
uyku dışında kalmış
uyunur mu, uyusan rüya donar

pencereden uzanan el
sarkıttır

üç çocuktan hagsinedir bağır
hangisini alır bir koyun
ateşi üşüten nasıl ısıtır
ellerini üç çocuğun

girsen sığmazsın ey şah
çadırın eni adının kadar
bir çadıra beş nüfus bir de kar
bir de ayaz, yatak yorgan
nasıl sigar

donun çadırdan kalın
ve kiremite alışkın kar
yağar çadırın üstüne
dayar mı şahım

palton yorgandan sıcak
çift muflonlu potinin
bak çadırdaki zemin toprak
yere basıyor çocuk
islak ayak, çıplak ayak

daha kalını yüreğindeki nasır
ve kafatasındır
yanında incecik kalır
kırka katlanan çadır

çadırdan soba borusu uzanmış
ama kar tutuyor bu boru
mevsim vallahi kış
kurtlar uluyor
belki bir kovuk bulmuştur kuş
yok insanlık ortalıkta
çün şahından kuluna donmuş
evinde ocağında donmuş
nefes yok insanlıkta

hava soğuk çadır soğuk eller
soğuk
havadan mı insandan mı üşür
çocuk

ÖMER FARUK HATİPOĞLU
Kıy Dergisi Kasım-Aralık 2013